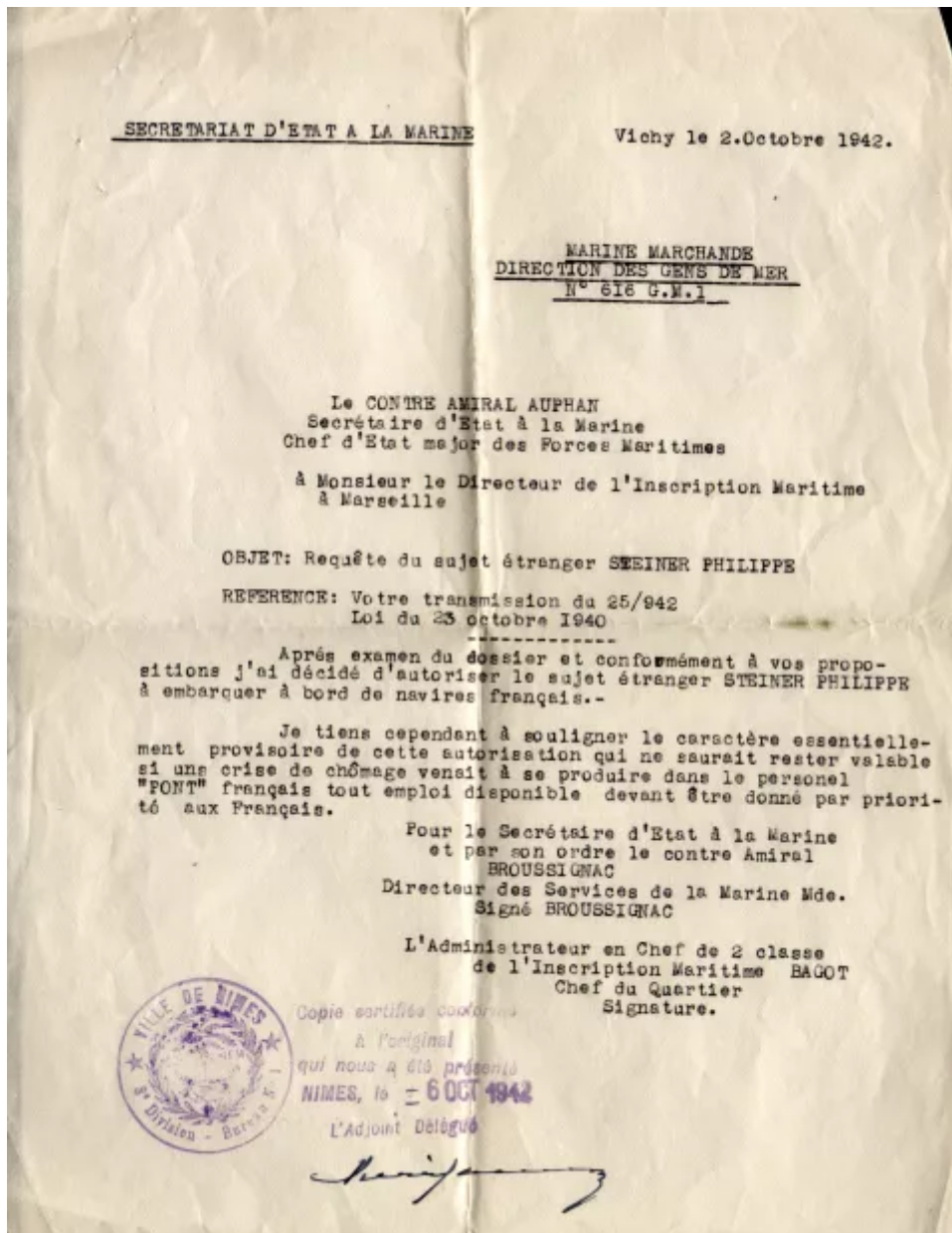

Sárdi Fülöp Útlevélkéréelme

1942. októberi útlevélkérelmem, amit a vichyi kormány magyar követségére adtam be, hogy mint magyar állampolgár, magyar útlevelet kaphassak. Nem volt ekkor útlevelem, és így nem tudtam elutazni! Nekem Genfbe kellett mennem a Vöröskereszthez. Könnyen megadták, és azonnal indulhattam.

Azért akartam elutazni, mert nem volt olyan jó dolgom az idegen országban, konkrétan emlékszem. Emlékszem, hogy esett az eső, és a cipőmben, ami lyukas volt, egy újságpapírt tettem bele, hogy ne tocsogjak a vízben, és mentem az utcán, és egy magasföldszinti ház előtt mentem el, bekukucskáltam a házba, és láttam, hogy asztalnál ülnek emberek, egy család. És akkor egy borzasztó érzés fogott el, a családvágy, hogy én nem tartozom semmihez. Ez is egy olyan élmény volt, ami aztán többször visszatért. Aztán elmentem egy gyárba, ahol papírból sodortak kötelet, és ebből a spárgából zsákokat csináltunk, papírzsákokat. Ott laktam a távírástisztnél, a villájában Marseille-ban. Közben állandóan kapcsolatban voltam a kapitányommal, Monsieur Durut-vel is, aki kijárta nekem, hogy munkavállalási engedélyt kaptam Franciaországban. Megtudtam, hogy a

Vöröskereszt keres olyan képzettségű hajósokat, mint amilyen képzettségem nekem volt. Elmentem oda, és mondták, hogy fölvesznek, adtak is egy papirost, hogy menjek el Genfbe -- mert a Vöröskereszt központja ott van --, ott föl fognak venni. Ahhoz, hogy Genfbe eljussak, útlevél kellett. Nekem útlevelem nem volt, s akkor a vichyi kormány [A vichyi rendszer Franciaország második világháborús összeomlása után létrejött francia bábállam az ország délnyugati részén, amelyet Németország 1942 novemberéig nem szállt meg. Székhelye Vichy volt, államfője Philippe Pétain. -- A szerk.] magyar követségére írtam, hogy kérek útlevelet, mert haza akarok menni. Az volt a szándékom, hogy Genfig elmegyek, és aztán jó napot! Ez 1942 késő nyarán volt. Tíz napon belül megkaptam az útlevelet. Ami pénzem volt, fogtam az egészet, és föladtam a szüleimnek postán -- nekik egy olyan fél évre való pénzük lett. Én pedig fogtam magam, és fölültem a vonatra Genfbe. De mielőtt elmentem volna, minden okmányomat otthagytam ennél a Monsieur Durut-nél, hogy legyen ott nála minden. A vonattal átmentem szépen Svájcba, ottan nyugalom volt, és persze német hatóságok voltak a határokon. Az útlevelemben benne volt, hogy izraelita vallású. De a határon a németek nem is nézték. Én kaptam híreket Magyarországról -- a szüleim nem túlozták el a dolgokat, inkább csendesítették a helyzetet. Az újságok rettenetes dolgokról írtak, megírták a valóságot, amit én nem hittem el. Nyugodt voltam, mert hazulról azt írták, ők rendben vannak, állásuk van, megvannak.

Genfben jelentkeztem a Vöröskereszt székházában, mondták, jöjjen be másnap, és egy hajóra föltesznek, ami Vöröskereszt zászlóval megy. Másnap bementem, s mondták, hogy baj van, nem tudnak fölvenni, mert addigra már Magyarország is belépett a háborúba, megüzente a hadat az Egyesült Államoknak [Magyarország 1941. december 12-én üzent hadat. -- A szerk.] meg a szövetségeseknek, és a Vöröskeresztnek van egy olyan szabályzata, hogy azok az állampolgárok, akik háborúban vannak, vöröskeresztes hajóra semmilyen állásba nem vehetők fel. Mondtam, hogy dobja el az útlevelem, akkor nincs. Én el akarok menni. Eddig sem volt útlevelem, dobja el. Azt mondja, az nem nagyon fog menni, regisztrálva vagyok, jöjjen be másnap. Másnap bementem, harmadnap, negyednap is bementem, azt mondták, hogy semmi keresnivalóm nincs, engem vöröskeresztes hajóra nem lehet fölvenni. És vigyázzak, mert figyelnek már engem, hogy annyiszor odajárok, és menekült meg zsidó is vagyok, hogy most már tűnjek el, mert munkavállalási engedélyem nincsen, tartózkodási engedélyem sincsen, csak tranzit mehettem volna. Ott álltam pénz nélkül, ismeret nélkül, állás nélkül, a munkavállalást nagyon szigorúan vették. Úgy határoztam, hogy hazajövök. A honvágy meg a szülők is szerepet játszottak, meg nem is hittem el azokat a rossz dolgokat, amiket mondtak.

Az útleveletemet a határon elvették, és ahogy hazaértem, huszonnégy órán belül szigorított munkaszolgálatra vittek -- de a szüleimet láttam.